

ZAKON O SUDOVIMA
- pročišćeni tekst -

I. OPĆE ODREDBE	2
II. USTROJSTVO, DJELOKRUG I NADLEŽNOST	3
1. USTROJSTVO SUDOVA	3
2. DJELOKRUG I NADLEŽNOST SUDOVA	4
III. UNUTARNJE USTROJSTVO SUDOVA	6
1. SUDSKA UPRAVA	6
2. SUDSKI ODJELI	7
3. SUDAČKO VIJEĆE	7
IV. POSEBNE ODREDBE O UNUTARNJEM USTROJSTVU VRHOVNOG SUDA	10
V. PRAVOSUDNA UPRAVA	11
VI. SUCI I SUCI POROTNICI	12
1. IMENOVANJE SUDACA	12
2. DUŽNOSTI I PRAVA SUCA	13
a) <i>Obnašanje sudačke dužnosti</i>	13
b) <i>Dužnosti suca</i>	14
c) <i>Prava suca</i>	14
d) <i>Upućivanje na rad</i>	15
e) <i>Odgovornost za štetu</i>	15
f) <i>Prestanak sudačke dužnosti</i>	15
3. SUCI POROTNICI	15
VIA. PREDSJEDNIK SUDA	16
VII. SUDSKI SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI	17
1. TAJNIK SUDA	18
2. SUDSKI SAVJETNICI	18
3. STRUČNI SURADNICI	18
4. SUDAČKI VJEŠBENICI	18
5. ZAŠTITA OSOBA, IMOVINE I OBJEKATA SUDOVA	18
6. ODGOVORNOST SUDSKIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	19
VIII. STALNI SUDSKI TUMAČI, VJEŠTACI I PROCJENITELJI	19
1. STALNI SUDSKI TUMAČI	19
2. STALNI SUDSKI VJEŠTACI	19
3. STALNI SUDSKI PROCJENITELJI	20
IX. ČUVANJE SLUŽBENE TAJNE	20
X. SREDSTVA ZA RAD SUDOVA	21
1. OSIGURANJE SREDSTAVA	21
2. SREDSTVA ZA POSEBNE NAMJENE	21
a) <i>Investicije</i>	21
b) <i>Financijsko i materijalno poslovanje</i>	21
c) <i>Sudski polog</i>	21
XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	22

NN 3/94, 100/96, 115/97, 131/97, 129/00, 67/01, 5/02

ZAKON O SUDOVIMA

pročišćeni tekst

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo, djelokrug i nadležnost sudova, unutarnje ustrojstvo sudova, uvjeti za imenovanje i razrješenje sudaca, sudaca porotnika i predsjednika sudova, njihova prava i dužnosti, posebne odredbe o Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, zaštita osoba i imovine pravosudnih tijela, uvjeti i postupak za imenovanje sudskih tumača, vještaka i procjenitelja, sudska i pravosudna uprava, uvjeti za prijam službenika i namještenika, čuvanje službene tajne, i osiguranje sredstava za rad sudova.

Članak 2.

Sudovi su tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom.

Članak 3.

Sudovi štite Ustavom i zakonima utvrđeni pravni poredak Republike Hrvatske, te osiguravaju jedinstvenu primjenu zakona, ravnopravnost i jednakost svih pred zakonom.

Sudovi odlučuju u sporovima o osnovnim pravima i obvezama čovjeka i građanina, o pravima i obvezama Republike, jedinica lokalne samouprave i uprave, izriču kazne i druge mjere počiniteljima kaznenih djela prijestupa i prekršaja utvrđenih zakonom. odlučuju o zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i osoba koje imaju javne ovlasti, rješavaju sporove o osobnim odnosima građana, radne, trgovačke, imovinske i druge građanskopravne sporove te odlučuju u drugim pravnim stvarima kad je to zakonom određeno.

Članak 4.

- (1) Svatko ima pravo da o njegovim pravima i obvezama građanske naravi ili o njegovoj kaznenoj odgovornosti pravično i javno u razumnom roku raspravlja i odluči zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud.
- (2) U pravnim stvarima iz sudske djelokruga ugovorom se može povjeriti odlučivanje o pojedinim pravnim stvarima izbranim sudovima sukladno zakonu.
- (3) Svatko ima pravo slati predstavke na rad suda ili suca zbog odugovlačenja postupka u kojem je stranka ili ima pravni interes. odnosno zbog ponašanja suca ili drugog djelatnika u sudu u službenim odnosima sa strankom i dobiti na njih odgovor.

Članak 5.

- (1) Sudovi sude na osnovi Ustava i zakona.
- (2) Sudovi sude i na osnovi međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske. Sudovi primjenjuju i druge propise koji su donijeti sukladno Ustavu, međunarodnom ugovoru ili zakonu Republike Hrvatske.

Članak 6.

- (1) Zabranjen je svaki oblik utjecaja na donošenje sudske odluke. a posebno: svaka uporaba javnih ovlasti, sredstava javnog priopćavanja i uopće javnih istupanja radi utjecanja na tijek i ishod sudskih postupaka. Odluku suda smije mijenjati i ukidati samo sud u čiju nadležnost spada predmet u postupku propisanom zakonom.
- (2) Svatko u Republici Hrvatskoj dužan je poštivati pravomoćnu i ovršnu sudske odluku i njoj se pokoriti.

Članak 7.

U pravnim stvarima iz sudske nadležnosti u prvom stupnju sudi sudac. U kojim slučajevima sudovi u prvom stupnju sude u vijeću određuje se zakonom. U višem stupnju, sudovi sude u vijeću, a kada je to zakonom određeno i u općoj sjednici. U suđenju sudjeluju i suci porotnici sukladno zakonu.

Članak 8.

Suci imenuju se i razrješavaju uz uvjete i po postupku u kojem se osigurava stručnost, neovisnost i dostojnost za obnašanje sudačke dužnosti.

Članak 9.

- (1) Sudac ili sudac porotnik ne smije biti pozvan na odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje ili glasovanje pri donošenju sudske odluke.
- (2) Suci imaju imunitet Sukladno ovom Zakonu. Sudac ne smije biti pritvoren niti se protiv njega smije pokrenuti kazneni postupak bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća.
- (3) Sudac smije biti pritvoren bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća samo ako je zatečen u činjenju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od pet godina. O tome se izvješćuje predsjednika Državnog sudbenog vijeća.
- (4) Kada Državno sudbeno vijeće nije na okupu, odobrenje za lišenje slobode suca ili za nastavljnje kaznenog postupka protiv njega daje i o njegovom pravu na imunitet odlučuje disciplinski sud Državnog sudbenog vijeća, s time što tu odluku mora potvrditi Državno sudbeno vijeće u roku od 15 dana.
- (5) Kada Državno sudbeno vijeće nije na okupu odobrenje za lišenje slobode suca ili za vođenje kaznenog postupka protiv njega daje i o njegovom imunitetu odlučuje predsjednik Državnoga sudbenog vijeća. Odluku predsjednika u roku od osam dana mora potvrditi Državno sudbeno vijeće.

Članak 10.

- (1) Poslovi se sucima i vijećima raspodjeljuju prema rasporedu unaprijed utvrđenom za svaku godinu. Pravna stvar koja prema takvom rasporedu treba biti dodijeljena određenom sucu ili vijeću, smije biti dodijeljena drugom sucu ili vijeću samo u slučaju njihove spriječenosti.
- (2) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može uz prethodno pribavljeno mišljenje Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske odrediti da u pojedinoj vrsti predmeta, odnosno u pojedinoj vrsti pravnih stvari postupaju drugi mjesno i stvarno nadležni sud s područja neposredno višeg suda, ako sud koji je po zakonu mjesno i stvarno nadležan zbog broja predmeta o kojima mora odlučivati, ne može u razumnom roku raspraviti te predmete i donijeti odluku.
- (3) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske će rješenjem odrediti koji se predmeti ustupaju drugom mjesno nadležnom sudu na suđenje, imajući na umu da to ponajprije budu predmeti u kojima još nisu određena prva ročišta ili u kojima su primjerice tek podneseni odgovori na tužbu ili uzeta obrana okrivljenika i slično.
- (4) Sud koji ustupa predmet o tome će dopisom obavijestiti stranke odnosno njihove punomoćnike ili zastupnike.

Članak 11.

U obavljanju sudbene vlasti sudovi su jedan drugom dužni pružati pravnu pomoć. Državna tijela i pravne osobe dužni su pružati pomoć sudovima u obavljanju sudbene vlasti. Sudovi pružaju pravnu pomoć i stranim sudovima sukladno zakonu. Sudovi pružaju pravnu pomoć izbranim sudovima ako je njihov zahtjev utemeljen na zakonu, ako je zatražena pravna radnja dopuštena po zakonu i ako je za poduzimanje te radnje zamoljeni sud nadležan. Pravna pomoć stranim izbranim sudovima pruža se po pravilima za pružanje pravne pomoći stranim sudovima.

Članak 12.

Sud ima pečat koji sadrži naziv suda te naziv i grb Republike Hrvatske. Na zgradi u kojoj je smješten sud moraju biti istaknuti naziv suda, grb i zastava Republike Hrvatske.

II. USTROJSTVO, DJELOKRUG I NADLEŽNOST

1. USTROJSTVO SUDOVA

Članak 13.

- (1) U Republici Hrvatskoj sudbenu vlast obavljaju:
 - prekršajni sudovi,
 - općinski sudovi,
 - županijski sudovi,
 - trgovački sudovi,
 - Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske,
 - Visoki trgovački sud Republike Hrvatske,
 - Upravni sud Republike Hrvatske i
 - Vrhovni sud Republike Hrvatske.
- (2) Najviši sud u Republici Hrvatskoj je Vrhovni sud Republike Hrvatske.
- (3) Posebnim zakonom mogu se za određena pravna područja ustanoviti posebni sudovi.

Članak 14.

- (1) Prekršajni, općinski i trgovački kao prvostupanjski sudovi ustanovljuju se za područje jedne ili više općina, jednog ili više gradova ili dijela gradskog područja.
- (2) Županijski se sud ustanovljuje za područje više općinskih sudova.
- (3) Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i Upravni sud Republike Hrvatske ustanovljuju se za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu.
- (4) Vrhovni sud Republike Hrvatske ima sjedište u Zagrebu.

Članak 15.

- (1) Sudovi sude u svom sjedištu.
- (2) Prekršajni, općinski i trgovački sudovi mogu iznimno obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda u određene sudbene dane ili osnivanjem stalnih službi ili odjela.
- (3) Odluku o održavanju sudbenih dana donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa nakon pribavljenog mišljenja predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Općinski sudovi mogu iznimno obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda u određene sudbene dane ili osnivanjem stalnih službi ili odjela.
- (4) Odluku o održavanju sudbenih dana i osnivanju stalnih službi ili odjela donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa nakon pribavljenog mišljenja predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

2. DJELOKRUG I NADLEŽNOST SUDOVA

Članak 15.a

- (1) Prekršajni sudovi:
 1. Sude u prvom stupnju o prijestupima i prekršajima, osim ako za vođenje prekršajnog postupka zakonom nije propisana stvarna nadležnost drugog tijela.
 2. Obavljaju i druge poslove određene zakonom.
- (2) Zakonom se može odrediti jedan prekršajni sud koji će odlučivati u određenoj vrsti predmeta iz djelokruga prekršajnog suda s područja više prekršajnih sudova.

Članak 16.

Općinski sudovi:

1. U kaznenim predmetima:
 - a) sude u prvom stupnju za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina, ako za pojedina kaznena djela zakonom nije određen drugi sud;
 - b) obavljaju i druge poslove određene zakonom.
2. U građanskim predmetima sude u sporovima:
 - a) o uzdržavanju;
 - b) o postojanju ili nepostojanju braka, o poništenju braka i rastavi braka,
 - c) o utvrđivanju i osporavanju očinstva ili materinstva
 - d) o čuvanju i odgajanju djece ako se istovremeno odlučuje o rastavi braka, postojanju ili nepostojanju braka i poništenju braka,
 - e) o stvarnim i osobnim služnostima,
 - f) zbog smetanja posjeda,
 - g) iz najamnih, zakupnih i stambenih odnosa osim sporova iz članka 19. točke 1. a) ovoga Zakona,
 - h) iz radnih odnosa,
 - i) za ispravak informacije i za naknadu štete nastalu objavom informacije,
 - j) o zaštiti od nezakonitih radnji,
 - k) o ostalim građanskopravnim zahtjevima, koji nisu u djelokrugu trgovačkog suda ili drugog tijela.
3. U kaznenim predmetima protiv vojnih osoba, vojnih službenika i vojnih namještenika u službi u oružanim snagama za kaznena djela u obavljanju službe ili u svezi sa službom sude općinski sudovi s potpunom nadležnošću.
4. Za rješavanje predmeta iz stavka 3. ovoga članka općinski će sud osnovati poseban odjel ili vijeće.
5. Na području županijskog suda u kojemu je ustanovljeno više općinskih sudova zakonom se može odrediti da u određenoj vrsti predmeta iz djelokruga općinskog suda na području istoga županijskog suda sudi jedan od općinskih sudova

Članak 17.

- (1) Županijski sudovi:
 1. sude u prvom stupnju za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora preko 10 godina, 2. provode istragu i druge radnje, rješavaju o žalbama protiv rješenja istražnog suca i o njegovim prijedlozima,

3. provode postupak za izručenje okrivljenika i osuđenika kad zakonom nije propisano da o tome odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske,
 4. rješavaju o sukobu nadležnosti između općinskih sudova, ako im je zajednički neposredno viši sud,
 5. odlučuju o žalbama protiv odluka općinskih sudova donesenih u prvom stupnju,
 6. provode istražni javnobilježnički disciplinski postupak zbog disciplinskih prijestupa i odlučuju o tim prijestupima u prvom stupnju kad je to određeno zakonom,
 7. odlučuju o žalbama protiv odluka u disciplinskim postupcima zbog neurednosti javnih bilježnika kad je to određeno zakonom,
 8. provode izvršenje strane kaznene odluke, 9. obavljaju i druge poslove određene zakonom.
- (2) Županijski sud za rješavanje kaznenih predmeta protiv vojnih osoba, vojnih službenika i vojnih namještenika u službi u oružanim snagama za kaznena djela u obavljanju službe ili u svezi sa službom osnovat će poseban odjel ili vijeće.

Članak 18.

Brisan.

Članak 19.

Trgovački sudovi: I. u prvom stupnju sude:

- a) u sporovima što proizlaze iz trgovačkih ugovora i u sporovima za naknadu štete koja proizlazi iz tog ugovora između osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost,
 - b) u sporovima koji se odnose na brodove i na plovidbu na moru i unutarnjim vodama te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo (plovidbeni sporovi), osim sporova o prijevozu putnika,
 - c) u sporovima koji se odnose na zrakoplove i na sporove na koje se primjenjuje zračno-plovidbeno pravo osim sporova o prijevozu putnika,
 - d) u sporovima koji se odnose na zaštitu i uporabu izuma, znakova razlikovanja i tehničkih unapređenja, pravo na uporabu tvrtke i u sporovima iz autorskog prava ako posebnim zakonom nije drukčije određeno,
 - e) u sporovima u povodu djela neloyalne utakmice, monopolističkih sporazuma i narušavanja ravnopravnosti na jedinstvenom tržištu Republike Hrvatske,
 - f) brisan,
 - g) u sporovima u kojima uz osobe navedene pod a) kao suparničari sudjeluju osobe koje su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava, odnosno obveze proistječu iz iste činjenične osnove i sudjeluju i druge fizičke i pravne osobe,
 - h) u postupcima zbog privrednog prijestupa.
2. sude u sporovima povodom osnivanja, rada i prestanka trgovačkog društva kao i raspolaganja članstvom i članskim pravima u tom društvu, te provode postupak stečaja pravnih osoba i sude u svim sporovima u kojima se kao stranke pojave pravne osobe nad kojima je otvoren postupak stečaja, bez obzira na svojstvo druge stranke i vrijeme pokretanja sporova te svih sporova povodom stečaja ako zakonom za pojedinu vrstu predmeta nije drukčije određeno,
3. vode sudske registre.
4. u izvanparničnom postupku odlučuju:
- o upisivanju brodova u upisnik brodova i o upisivanju prava na brodovima, ograničenja odgovornosti broдача, prigovorima protiv konačne diobene osnove za likvidaciju zajedničke havarije, ako zakonom za pojedinu vrstu predmeta nije drukčije određeno,
 - o prijedlozima u svezi osnivanja, rada i prestanka trgovačkog društva.
5. rješavaju i provode ovrhu odluka koje su donijeli u prvom stupnju, kao i sporove koji nastanu u tijeku i povodom izvršenja tih odluka, a provođenje izvršenja na nenovčanim sredstvima izvršenika mogu povjeriti općinskom sudu, provode osiguranje dokaza za postupke za koje su inače nadležni, te provode postupak priznanja i izvršenja inozemnih sudskih odluka kao i arbitražnih odluka u trgovačkim sporovima.
6. određuju i provode ovrhu na temelju vjerodostojne isprave u pravnim stvarima iz stavka 1. točke 1. ovoga članka,
7. određuje mjere osiguranja u predmetima u kojima su nadležni suditi,
8. obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Članak 19.a

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o žalbama protiv odluka prekršajnih sudova donesenih u prvom stupnju te drugih odluka prekršajnih sudova kada je to predviđeno zakonom,
2. odlučuje o sukobu nadležnosti između prekršajnih sudova,
3. obavlja i druge poslove određene zakonom.

Članak 20.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske:

1. odlučuje o žalbama protiv odluka trgovačkih sudova donesenih u prvom stupnju,
2. odlučuje o sukobu mjesne nadležnosti između trgovačkih sudova,
3. obavlja i druge poslove određene zakonom

Članak 21.

Upravni sud Republike Hrvatske: 1. odlučuje o tužbama protiv konačnih upravnih akata (upravni sporovi), 2. obavlja i druge poslove određene zakonom.

Članak 22.

Vrhovni sud Republike Hrvatske:

1. osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana, te jednakost svih pred zakonom,
2. razmatra aktualna pitanja sudske prakse,
3. odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka sudova u Republici Hrvatskoj,
4. odlučuje o žalbama protiv odluka županijskih sudova donesenih u prvom stupnju,
5. odlučuje o žalbama protiv odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Upravnog suda Republike Hrvatske, te drugog suda kad je to zakonom određeno,
6. rješava o sukobu nadležnosti između sudova na području Republike Hrvatske ako im je zajednički neposredno viši sud,
7. skrbi o stručnom usavršavanju sudaca,
8. obavlja i druge poslove određene zakonom.

Članak 23.

Viši sud stavit će nižem sudu primjedbe na nedostatke koje je uočio prigodom odlučivanja o pravnom lijeku ili na drugi način. Viši sudovi mogu tražiti od nižih sudova podatke u svezi s primjenom zakona, problemima koji se pojavljuju u suđenju, praćenju i proučavanju sudske prakse i druge podatke, a mogu izvršiti i neposredan uvid u rad tih sudova, kao i prirediti zajedničke sastanke radi razmatranja navedenih pitanja. Viši sud prigodom provedbe ovlaštenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne smije ni na koji način utjecati na neovisnost i slobodu suda nižeg stupnja u donošenju odluke u pojedinom slučaju.

Članak 24.

Ako sud smatra da zakon koji treba u postupku primijeniti nije suglasan Ustavu, zastat će s postupkom i zatražiti od Vrhovnog suda Republike Hrvatske da podnese Ustavnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za ocjenu ustavnosti zakona. Ako Vrhovni sud nađe da nema osnove za pokretanje postupka pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske ili ako u roku od 60 dana od prijema prijedloga iz stavka 1. ovoga članka ne podnese zahtjev za ocjenu ustavnosti zakona, niži sud primijenit će postojeći zakon. Ako sud u postupku nađe da drugi propis, koji bi trebalo primijeniti u postupku, nije suglasan Ustavu ili zakonu, taj propis neće primijeniti, i o tomu će izvijestiti Vrhovni sud Republike Hrvatske.

III. UNUTARNJE USTROJSTVO SUDOVA

1. SUDSKA UPRAVA

Članak 25.

Poslovi sudske uprave obuhvaćaju osiguranje uvjeta za pravilan rad i poslovanje suda, a posebice: ustrojstvo unutarnjeg poslovanja u sudu, skrb o urednom i pravodobnom obavljanju poslova u sudu, poslove izvršenja kaznenih sankcija i postupanje s pritvorenicima, poslove pozivanja i raspoređivanja sudaca porotnika, poslove u svezi sa stalnim sudskim procjeniteljima, tumačima i vještacima, poslove ovjere isprava namijenjenih uporabi u inozemstvu, poslove u svezi s predstavkama i pritužbama stranaka na rad suda, stručne poslove u svezi s ostvarivanjem dužnosti i prava službenika i namještenika u sudu, skrb o stručnom usavršavanju sudaca, sudskih savjetnika, sudačkih vježbenika i drugih službenika i namještenika u sudu, vođenje statistike, financijsko-materijalno poslovanje suda i druge poslove propisane zakonom i pravilnikom o unutarnjem poslovanju sudova (u daljnjem tekstu: sudski poslovnik).

Članak 26.

Predsjednik suda obavlja poslove sudske uprave sukladno zakonu i sudskom poslovniku. Predsjednika suda u slučaju njegove spriječenosti ili odsutnosti u obavljanju poslova sudske uprave i drugih poslova koje povjeri zamjenjuje sudac određen godišnjim rasporedom poslova. Predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske u

poslovima sudske uprave pomažu predsjednici odjela i tajnik suda, a u drugim sudovima predsjedniku suda pomažu predsjednici odjela, tajnik suda ili službenik kojeg odredi predsjednik suda.

2. SUDSKI ODJELI

Članak 27.

- (1) U sudovima u kojima ima više sudskih vijeća odnosno sudaca pojedinaca koji odlučuju o stvarima iz jednog ili više srodnih pravnih područja ustanovljuju se odjeli u čiji sastav ulaze suci koji o tim stvarima odlučuju.
- (2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa ovlašten je osnovati odjel ili posebno vijeće u sudu za pojedine vrste predmeta, odnosno pravnih stvari.
- (3) Na čelu odjela nalazi se predsjednik kojeg imenuje predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova, po prethodno pribavljenom mišljenju sudaca odjela.

Članak 28.

- (1) Na sjednicama sudskih odjela razmatraju se pitanja od interesa za rad odjela, a posebice ustrojstvo unutarnjeg poslovanja, praćenje rada, raspravljanje o spornim pravnim pitanjima, ujednačavanje sudske prakse, unapređivanje metode rada i stručno usavršavanje sudaca, sudskih savjetnika i sudačkih vježbenika raspoređenih na rad u odjel.
- (2) Na sjednicama sudskih odjela županijskog suda, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske razmatraju se i pitanja od zajedničkog interesa za područne sudove nižeg stupnja.
- (3) Na sjednicama sudskih odjela Upravnog suda Republike Hrvatske razmatraju se pitanja značajna za primjenu propisa iz pojedinih upravnih područja kao i nacrti zakona kojima se uređuju pitanja iz djelokruga tog suda.
- (4) Na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske razmatraju se pitanja od zajedničkog interesa za pojedine ili sve sudove s područja Republike Hrvatske, te se razmatraju i daju mišljenja o nacrtima propisa iz pojedinoga pravnog područja.
- (5) Na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje se o izvanrednim pravnim lijekovima protiv odluka vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 29.

- (1) Sjednicu sudskog odjela sazivlje i njenim radom rukovodi predsjednik odjela, odnosno predsjednik suda. Kad predsjednik suda sudjeluje u radu sjednice sudskog odjela, predsjedava sjednici i sudjeluje u odlučivanju. Sjednica svih sudaca suda mora se sazvati kad to zahtjeva odjel suda ili jedna četvrtina svih sudaca.
- (2) Za pravovaljano odlučivanje na sjednici potrebna je suglasnost većine svih sudaca suda odnosno odjela.
- (3) Odluka na sjednici sudaca suda, odnosno sudskog odjela donosi se većinom glasova svih sudaca, odnosno sudskog odjela.

Članak 30.

- (1) Sjednica odjela sazivlje se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoje razlike u shvaćanjima između pojedinih vijeća ili sudaca, ili kad jedno vijeće ili sudac odstupa od ranije prihvaćenog pravnog shvaćanja.
- (2) Kad u određenom slučaju vijeće ili sudac donese odluku koja nije sukladna s pravnim shvaćanjem kojeg drugog vijeća ili suca, predsjednik odjela ili predsjednik suda može odrediti da se zastane sa slanjem prijepisa odluke i da se razlike u pravnim shvaćanjima rasprave u sjednici odjela. Ako u tom slučaju sjednica odjela zauzme shvaćanje protivno donesenoj odluci vijeća ili suca, vijeće ili sudac koji je donio odluku dužan je o predmetu ponovno odlučivati.
- (3) Pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Upravnog suda Republike Hrvatske obvezatno je za sva vijeća tog odjela.

Članak 31.

U sudovima se mogu ustanoviti odjeli ili odjelne službe za praćenje i proučavanje sudske prakse. Na čelu odjela ili odjelne službe nalazi se sudac.

3. SUDAČKO VIJEĆE

Članak 31.a

- (1) Sudačko vijeće ustanovljuje se pri županijskom sudu za županijske sudove i općinske sudove s područja toga županijskoga suda.

- (2) Za trgovačke sudove ustanovljuje se sudačko vijeće pri Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, a za prekršajne sudove pri Visokom prekršajnom sudu.
- (3) Poslove sudačkog vijeća za Upravni sud i Vrhovni sud Republike Hrvatske obavlja sjednica svih sudaca svakog od tih sudova.

Članak 31.b

- (1) Sudačko vijeće:
 - daje ocjenu obnašanja sudačke dužnosti,
 - daje mišljenje o kandidatima za suce u sudovima iz svoga djelokruga,
 - predlaže kandidate za predsjednike sudova,
 - obavlja druge poslove određene ovim zakonom i Sudskim poslovnikom.
- (2) Sudačka vijeća dužna su podnositi izvješća o svome radu sucima sudova koji su ih izabrali najmanje jednom godišnje, a po potrebi ih i na druge načine obavještavati o obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

Članak 31.c

- (1) Sudačko vijeće županijskog suda ima 15 članova, od kojih je 9 članova iz reda sudaca županijskog suda, a 6 iz reda sudaca područnih općinskih sudova.
- (2) Ako županijski sud, zajedno s područnim općinskim sudovima ima manje od 50 sudaca, sudačko vijeće ima 9 članova, od kojih je 6 članova iz reda sudaca županijskog suda, a 3 iz reda sudaca područnih općinskih sudova.
- (3) Ako na županijskom sudu radi manje od 6 sudaca svi suci županijskog suda su članovi sudačkog vijeća, a 3 suca su članovi s područnih općinskih sudova.
- (4) Sudačko vijeće trgovačkih sudova ima 15 članova, od kojih je 9 članova iz reda sudaca Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske, a 6 iz reda sudaca trgovačkih sudova.
- (5) Sudačko vijeće prekršajnih sudova ima 15 članova, od kojih je 9 članova iz reda sudaca Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, a 6 iz reda sudaca prekršajnih sudova.
- (6) Prvostupanjski sudovi s više od 50 sudaca iz reda svojih sudaca biraju 6 članova sudačkog vijeća, koji zajedno s članovima sudačkog vijeća izabranog u višem sudu čine sudačko vijeće za taj sud.

Članak 31.d

Članovi sudačkih vijeća biraju se na rok od 4 godine tajnim glasanjem.

Članak 31.e

- (1) Članove sudačkih vijeća iz reda sudaca županijskog suda biraju suci županijskog suda, a članove sudačkih vijeća iz reda sudaca općinskog suda svi suci općinskih sudova s područja županijskog suda.
- (2) Članove sudačkog vijeća iz reda sudaca Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske odnosno Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske biraju suci tog suda, a članove iz reda sudaca trgovačkih sudova odnosno prekršajnih sudova suci tih sudova.

Članak 31.f

- (1) Sudjelovanje u radu sudačkog vijeća pravo je i dužnost sva-koga suca.
- (2) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano, kandidati za članove sudačkih vijeća mogu biti svi suci u sudovima koji ih biraju, a koji dužnost suca obnašaju na dan izbora za sudačka vijeća.
- (3) Član sudačkog vijeća ne može biti sudac protiv koga je u prethodne četiri godine izrečena stegovna mjera.
- (4) Predsjednici sudova ne mogu obnašati dužnost člana ili predsjednika sudačkog vijeća, ali sudjeluju bez prava glasa u radu sudačkog vijeća kod davanja ocjene obnašanja sudačke dužnosti i davanja mišljenja o kandidatima za suce sudova u kojima obnašaju dužnost predsjednika.

Članak 31.g

- (1) Predsjednik sudačkog vijeća najkasnije do 1. prosinca godine u kojoj sudačkom vijeću istječe mandat, posebno za svaku vrstu sudova utvrđuje liste kandidata. Podatke potrebne za utvrđivanje liste daje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa i predsjednici sudova u kojima se sudačka vijeća biraju. Lista kandidata utvrđuje se abecednim redom, a sadrži redni broj, prezime i ime kandidata i puni ili skraćeni naziv suda u kome obnaša sudačku dužnost.
- (2) Lista kandidata objavljuje se na oglasnoj ploči sudova za koje se sudačko vijeće bira najkasnije osam dana prije održavanja izbora.
- (3) Na listu kandidata može se u roku od tri dana od objavljivanja izjaviti prigovor izbornom povjerenstvu.

Članak 31.h

- (1) provođenju izbora, nadzoru nad kandidiranjem i glasovanjem i utvrđivanju rezultata izbora skrbi se izbornom povjerenstvo.
- (2) Izbornom povjerenstvo imenuje sudačko vijeće najkasnije do dana utvrđivanja liste kandidata, a čine ga predsjednik povjerenstva i dva člana koje odredi sudačko vijeće.
- (3) Članovi sudačkog vijeća i kandidati s utvrđene liste kandidata ne mogu biti istovremeno i članovi izbornog povjerenstva na sudu na kojem se provode izbori.

Članak 31.i

- (1) Izbori se moraju održati najkasnije 15 dana prije isteka mandata sudačkog vijeća. Dan izbora utvrđuje sudačko vijeće.
- (2) mjestu i načinu održavanja izbora odlučuje sudačko vijeće, pri čemu je dužno voditi računa o tome da se svim sucima omogući nesmetano biranje.
- (3) Izbori se provode na način da na dan izbora svaki sudac na listi kandidata koju mu je dostavilo izbornom povjerenstvo zaokruži najviše onoliko kandidata koliko se članova sudačkog vijeća bira.
- (4) Na temelju provedenih izbora izbornom će povjerenstvo u roku od dva dana utvrditi redosljed kandidata po broju glasova koje su dobili te objaviti imena kandidata koji su izabrani za članove sudačkih vijeća. Rezultati se objavljuju na oglasnoj ploči sudova za koje se sudačko vijeće bira.
- (5) Za članove sudačkog vijeća izabrani su kandidati koji su dobili najveći broj glasova. Kandidati koji su po broju glasova iza izabranih članova vijeća smatraju se njihovim zamjenicima.
- (6) U slučaju da dva ili više kandidata imaju jednak broj glasova, izabran je kandidat koji je dulje obnašao sudačku dužnost u sudu za koji se izbori provode, a ako su oba kandidata jednako dugo obnašala tu dužnost, izabran je stariji kandidat.

Članak 31.j

- (1) Protiv objavljene liste kandidata, provođenja izbora i objavljenih rezultata glasovanja može se u roku od tri dana od objavljivanja izjaviti prigovor o kome u prvom stupnju odlučuje izbornom povjerenstvo. Protiv odluke izbornog povjerenstva može se u roku od dva dana izjaviti žalba o kojoj odlučuje sudačko vijeće.
- (2) Konačne rezultate izbora za sudačka vijeća utvrđuje, najkasnije 10 dana nakon održavanja izbora, sudačko vijeće. O rezultatima izbora sudačko vijeće dužno je bez odgode obavijestiti predsjednike područnih sudova i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 31.k

Sudačko vijeće ima predsjednika i zamjenika koje biraju većinom glasova članovi sudačkog vijeća.

Članak 31.l

- (1) Sudačko vijeće odlučuje na sjednici većinom glasova svih članova.
- (2) U odlučivanju o poslovima sudačkog vijeća koji se odnose na suce županijskih sudova, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske i Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske sudjeluju samo članovi sudačkog vijeća iz reda sudaca tih sudova.
- (3) Sjednicu sudačkog vijeća saziva predsjednik sudačkog vijeća pisanim pozivom koji se članovima dostavlja najmanje 8 dana prije održavanja sjednice.
- (4) radu sudačkog vijeća vodi se zapisnik.

Članak 31.m

Predsjednici sudova dužni su na zahtjev sudačkog vijeća pružiti podatke ili obaviti pojedinu radnju iz djelokruga sudačkog vijeća te osigurati prostor i uvjete za rad sudačkog vijeća.

Članak 31.n

- (1) Član sudačkog vijeća prestaje obnašati svoju dužnost prije isteka mandata:
 - ako sam zatraži,
 - ako prestane obnašati dužnost suca ili bude imenovan za suca suda izvan područja nadležnosti sudačkog vijeća ili predsjednika suda,
 - ako bude izabran za člana Državnoga sudbenog vijeća,
 - ako je pravomoćno utvrđena njegova stegovna odgovornost.
- (2) Ako član sudačkog vijeća prestane obnašati dužnost prije isteka mandata, sudačko će vijeće na njegovo mjesto imenovati zamjenika, poštujući redosljed ostvaren na izborima za članove sudačkog vijeća.
- (3) Mandat imenovanog zamjenika kao člana sudačkog vijeća traje do isteka mandata sudačkog vijeća.

IV. POSEBNE ODREDBE O UNUTARNJEM USTROJSTVU VRHOVNOG SUDA

Članak 32.

- (1) Vrhovni sud Republike Hrvatske ima Kazneni odjel, Građanski odjel i službe za praćenje i proučavanje sudske prakse, te druge ustrojstvene jedinice stručnih i pomoćno-tehničkih službi.
- (2) Građanski odjel obuhvaća područje građanskoga, trgovačkoga i upravnog prava. Unutarnje ustrojstvo i poslovanje ustrojenih jedinica uređuju se Sudskim poslovníkom i Poslovníkom o radu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, sukladno zakonu.
- (3) Unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske pobliže se uređuje Poslovníkom o radu Vrhovnog suda i Sudskim poslovníkom, sukladno zakonu.
- (4) Raspored sudaca u odjele izvršit će se godišnjim rasporedom poslova.

Članak 32.a

- (1) Za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti izabrana osoba koja ispunjava opće i posebne uvjete za suca toga Suda.
- (2) Prije stupanja na dužnost predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske polaže pred Predsjednikom Republike Hrvatske prisegu koja glasi:
- (3) «Prisežem da ću se u obnašanju svoje dužnosti pridržavati Ustava i zakona, te štiti cjelovitost, suverenitet i državno ustrojstvo Republike Hrvatske i Ustavom i zakonom utvrđene slobode i prava čovjeka i građanina.»
- (4) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske predstavlja Vrhovni sud Republike Hrvatske, obavlja poslove sudske uprave i druge poslove određene zakonom i Poslovníkom o radu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.
- (5) Ako je za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske izabrana osoba koja do izbora nije obnašala sudačku dužnost u tom Sudu Državno sudbeno vijeće imenovat će ga i sucem toga Suda.
- (6) Ako predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlukom Zastupničkog doma Hrvatskoga sabora ili na svoj zahtjev bude razriješen dužnosti prije isteka mandata ili ne bude ponovno izabran na tu dužnost, nastavlja obnašati sudačku dužnost u tom sudu.

Članak 33.

- (1) Opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske sačinjavaju predsjednik i svi suci toga suda. Opću sjednicu sazivlje i njoj predsjedava predsjednik suda. Opća sjednica mora se sazvati ako to zatraži odjel suda ili jedna četvrtina svih sudaca. Predsjednik suda može, prema potrebi, pozvati na opću sjednicu i sjednicu odjela profesore pravnog fakulteta, istaknute znanstvenike ili stručnjake u određenoj oblasti prava. Za pravovaljano odlučivanje na općoj sjednici potrebna je prisutnost najmanje dvije trećine svih sudaca.
- (2) Odluke se donose većinom glasova svih sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 34.

Na općoj sjednici Vrhovnog suda Republike Hrvatske posebno se:

- utvrđuju opća stajališta za osiguravanja jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana te jednakosti svih pred zakonom na području Republike Hrvatske,
- daje mišljenje o nacrtu zakona ili drugog propisa kad se njima utvrđuje ovlast suda ili uređuje drugo pitanje važno za rad sudova ili obavljanje sudbene vlasti,
- utvrđuju upute sudovima za praćenje sudske prakse,
- utvrđuju izvješća koja se upućuju Saboru Republike Hrvatske,
- obavljaju i drugi poslovi propisani zakonom i poslovníkom suda.

Članak 35.

- (1) Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može sazvati i proširenu opću sjednicu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.
- (2) Proširenu opću sjednicu iz stavka 1. ovoga članka sačinjavaju svi suci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, te po dva predstavnika Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokoga trgovačkoga suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske, te svakog od županijskih sudova. Na proširenoj općoj sjednici Vrhovnog suda Republike Hrvatske razmatraju se aktualna pitanja iz sudske prakse i daje prijedlog kandidata za članove Državnoga sudbenog vijeća.

Članak 36.

- (1) Opće pravno shvaćanje prihvaćeno na općoj sjednici Vrhovnog suda Republike Hrvatske obvezatno je za sva vijeća toga suda i može ga izmijeniti samo opća sjednica.
- (2) Opća pravna shvaćanja priopćuju se sudovima i objavljuju na način predviđen za objavljivanje sudske prakse.

(3) Nakon prihvaćanja općega pravnog shvaćanja o određenom pravnom pitanju, pravno shvaćanje prihvaćeno o tom istom pitanju na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske ne obvezuje više vijeća u sastavu tog odjela.

V. PRAVOSUDNA UPRAVA

Članak 37.

- (1) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa ima ovlast najvišeg tijela za obavljanje poslova pravosudne uprave.
- (2) Za obavljanje poslova pravosudne uprave Ministarstvo pravosuđa obraća se predsjedniku odgovarajućeg suda.
- (3) Ministarstvo pravosuđa u obavljanju poslova pravosudne uprave može poništiti ili ukinuti svaki nepravilan ili nezakonit akt donesen u obavljanju poslova sudske uprave ili samo donijeti akt koji, u obavljanju poslova sudske uprave nije donesen ili nije pravodobno donesen.

Članak 38.

U pravosudnu upravu spadaju poslovi koji služe obavljanju sudbene vlasti, a posebno izrada zakona i drugih propisa za ustanovljavanje, djelokrug, nadležnost, sastav i ustrojstvo sudova i postupak pred sudovima, skrb za školovanje i stručno usavršavanje sudaca i drugih službenika i namještenika, osiguranje materijalnih, financijskih, prostornih i drugih uvjeta za rad sudova, obavljanje međunarodne pravne pomoći, izvršenje kazni izrečenih za kaznena djela, prijestup ili prekršaj, prikupljanje statističkih i drugih podataka o djelovanju sudova, ispitivanje predstavljeni i pritužbi građana na rad sudova koje se odnose na odugovlačenje sudskog postupka ili na ponašanje suca ili drugog djelatnika suda prema stranci u tijeku postupka ili obavljanja drugih službenih radnji, nadzor nad financijskim i materijalnim poslovanjem sudova, nadzor nad redovitim obavljanjem poslova u sudu te provođenjem sudskog poslovnika, kao i druge upravne zadaće i poslove određene zakonom.

Članak 39.

- (1) Poslove pravosudne uprave u ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa mogu obavljati viši savjetnici i savjetnici, a poslove međunarodne pravne pomoći i mladi pristav I. vrste zvanja.
- (2) Viši savjetnik mora ispunjavati uvjete za suca županijskog suda, savjetnik - uvjete za suce općinskog suda.

Članak 40.

Ministarstvo pravosuđa vodi evidenciju sudaca, sudskih savjetnika, sudačkih vježbenika i drugih djelatnika u sudovima. Evidencija sadrži podatke o imenu i prezimenu, rođenju, nacionalnosti, prebivalištu, završenoj školi, stručnom nazivu, znanju stranih jezika, kao i druge podatke određene zakonom. Podatke iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvu pravosuđa dostavljaju sudovi na način što ga propiše ministar pravosuđa. Podaci upisani u evidenciju službena su tajna i mogu se koristiti samo za potrebe provođenja ovoga zakona kao i zakona kojim se uređuju prava, dužnosti i odgovornosti sudaca i drugih djelatnika u sudu.

Članak 41.

Evidencija sudaca sadrži sljedeće podatke

1. osobne podatke,
2. podatke o imenovanju i razrješenju,
3. podatke o uspjehu u tijeku studija,
4. podatke o vježbeničkoj praksi,
5. podatke o objavljenim stručnim ili znanstvenim radovima.
6. ocjene obnašanja sudačke dužnosti,
7. podatke o napredovanju,
8. disciplinske kazne. Osobni podaci sadrže sljedeće podatke: ime, prezime, ime oca, dan, mjesec i godina rođenja, nacionalnost, podatke o prebivalištu, završenom pravnom fakultetu, posebnim znanjima, imovinskom stanju, članovima obiteljskog domaćinstva (bračni drug, djeca i roditelji). Podaci iz evidencije službena su tajna. Tijela koja imaju podatke o kojima se vodi evidencija iz stavka 1. ovoga članka, dužna su ih dostaviti Ministarstvu pravosuđa.

Članak 42.

Ministarstvo pravosuđa od sudova može tražiti izvješća i podatke o obavljanju sudbene vlasti i poslova sudske uprave, a u okviru svojega djelokruga može obaviti neposredan uvid u rad suda i tražiti izvješća o razlozima nepostupanja u pojedinom predmetu kao i dostavu pojedinog predmeta na uvid te održati zajednički sastanak sa sudovima radi razmatranja pitanja u svezi s obavljanjem sudbene vlasti i primjenom novih propisa.

Članak 43.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi sudski poslovnik. Sudskim poslovnikom propisuju se osnove za ustrojstvo sudova i poslovanje u sudovima, a posebno: pravila o unutarnjem ustrojstvu, pravila o vođenju upisnika i pomoćnih knjiga, obrazaca za rad, postupak sa spisima od prijema do pohrane u arhiv, postupak poslovanja u svezi s međunarodnom pravnom pomoći, pravila o priopćenjima javnosti o radu suda, potanja pravila o rasporedu predmeta, pravila za pozivanje i raspoređivanje sudaca porotnika, rad vijeća, sjednica odjela i općih sjednica, pravila za ustrojstvo istražne službe, provedbena pravila o vođenju postupka i dostavljanju odluka na jeziku i pismu etničke i nacionalne zajednice ili manjine, raspored radnog vremena u tijeku radnog dana ili tjedna, pravila o postupanju s oduzetim predmetima u kaznenim postupcima, pravila o posebnim oznakama na sudskim vozilima, pravila o vođenju statistike, standardi poslovnog prostora i opreme u sudovima i druga pitanja od značaja za unutarnje poslovanje sudova. Sudskim poslovnikom propisuje se i način ustrojavanja i poslovanja zajedničkih službi u sudskim zgradama u kojima je smješteno više sudova.

Članak 44.

Za vrijeme obnašanja dužnosti sudac nosi posebnu odoru. Ministar pravosuđa propisat će pravilnikom izgled i uvjete pod kojima se nosi odora te rokove postupnog uvođenja odore.

Članak 45.

Sucima i službenim osobama u sudu izdaje se službena iskaznica. Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom propisuje obrazac i postupak izdavanja službene iskaznice.

VI. SUCI I SUCI POROTNICI

1. IMENOVANJE SUDACA

Članak 46.

Broj sudaca u pojedinom sudu određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa sukladno okvirnim mjerilima za rad sudaca.

Članak 47.

Okvirna mjerila propisuje ministar pravosuđa na prijedlog proširene opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 48.

Brisan.

Članak 49.

Za suca može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske koji ima završen pravni fakultet i položen pravosudni ispit, radno iskustvo na određenim pravnim poslovima, stručnu sposobnost i iskazane radne sposobnosti.

Članak 50.

(1) Za suca prekršajnog i općinskog suda može se imenovati osoba koja je nakon položenoga pravosudnog ispita radila kao savjetnik u sudu ili drugim pravosudnim tijelima najmanje dvije godine, odnosno bila odvjetnik, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili nastavnik pravnih predmeta na pravnom fakultetu, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenoga pravosudnog ispita najmanje četiri godine.

(2) Za suca trgovačkog suda može se imenovati osoba koja je radila kao dužnosnik u pravosudnim tijelima, odnosno bila savjetnik u sudu ili drugim pravosudnim tijelima, odvjetnik, javni bilježnik ili javnobilježnički prisjednik najmanje četiri godine, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenoga pravosudnog ispita najmanje šest godina.

(3) Za suca županijskog suda, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske i Upravnog suda Republike Hrvatske može se imenovati osoba koja je radila kao dužnosnik u sudu ili drugim pravosudnim tijelima najmanje osam godina, ili bila odvjetnik, javni bilježnik odnosno javnobilježnički prisjednik ili nastavnik pravnih predmeta na pravnom fakultetu najmanje deset godina, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenoga pravosudnog ispita najmanje dvanaest godina.

(4) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može se imenovati osoba koja je najmanje petnaest godina radila kao dužnosnik u sudu ili drugim pravosudnim tijelima ili isto toliko vremena bila odvjetnik ili javni bilježnik.

(5) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može se imenovati i sveučilišni profesor pravnih znanosti koji ima položen pravosudni ispit i najmanje 15 godina radnog iskustva.

Članak 51.

Za imenovanje za suca višeg suda moraju biti ispunjeni uvjeti, prema kojima sudac ima, osim uvjeta iz članka 50, ovoga Zakona, stručno znanje i sposobnost za obnašanje sudske dužnosti koji se utvrđuju ocjenom obnašanja sudačke dužnosti.

Članak 52.

Prigodom ocjene obnašanja sudačke dužnosti uzimaju se u obzir:

1. rezultati u radu izraženi kroz kvalitetu rada, broj donesenih odluka i poštivanje rokova u vođenju postupka,
2. stručno znanje,
3. iskazana marljivost, ustrajnost i savjesnost u rješavanju dodijeljenih predmeta,
4. sposobnost usmenog i pisanog izražavanja na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu,
5. sposobnost za uspostavljanje korektnog odnosa prema strankama i njihovim zastupnicima i sposobnost za učinkovito provođenje sudske rasprave,
6. odnos prema drugim sucima i djelatnicima suda i ponašanje izvan službe, ako takvo ponašanje može imati utjecaj na obnašanje sudačke funkcije,
7. sudjelovanje i rad u Državnom sudbenom vijeću i sudačkom vijeću,
8. objavljeni znanstveni i stručni radovi, sudjelovanje i uspjeh u programima stručnog usavršavanja i drugim znanstvenim i stručnim skupovima, sudjelovanje u praktičnoj nastavi pravnih predmeta i slično.

Članak 53.

- (1) Ocjenu obnašanja sudačke dužnosti daje nadležno sudačko vijeće.
- (2) Prije davanja ocjene sudačko vijeće zatražit će mišljenje o radu ocjenjivanog suca od sjednice odgovarajućeg drugostupanjskog odjela višeg suda. Mišljenje drugostupanjskog odjela izrađuje se u skladu s člankom 54. stavkom 2. i 3. ovoga Zakona.
- (3) Ocjena mora biti potpuna i sadržavati podatke u pogledu svih elemenata iz članka 52. ovoga Zakona kao i ukupnu ocjenu rada suca u skladu s člankom 54. stavkom 2. ovoga Zakona.

Članak 54.

- (1) Sudac imenovan prvi puta na sudačku dužnost ocjenjuje se svake godine. Ostali suci ocjenjuju se svake treće godine.
- (2) Na temelju pribavljenih podataka i usmene rasprave o kandidatima, članovi sudačkog vijeća ocjenjuju suce prema ostvarenom uspjehu u svakom od elemenata iz članka 52. ovoga Zakona. Ocjena može biti da sudac:
 - u jednom ili više elemenata ne doseže minimalni postavljeni prag znanja, sposobnosti i rezultata,
 - prelazi minimalni zahtijevani prag znanja, sposobnosti i rezultata u svim elementima, ali tek neznatno,
 - prosječno i korektno obnaša dužnost,
 - pokazuje izvanprosječno znanje, sposobnost i rezultate.
- (3) Ocjena obnašanja sudačke dužnosti daje se na temelju tajnog glasovanja na obrascima izrađenima u skladu s odredbama prethodnog stavka.
- (4) Ocjena se dostavlja sucu na kojeg se odnosi, ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa i Državnom sudbenom vijeću. Sadržaj ocjene predstavlja službenu tajnu.
- (5) Sudac koji se ne složi s ocjenom ima pravo u roku od tri dana od dostave ocjene podnijeti prigovor proširenoj sjednici Vrhovnog suda Republike Hrvatske.
- (6) Proširena sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske razmatrajući ocjenu povodom prigovora može je izmijeniti u cijelosti ili djelomično, ili je ukinuti i vratiti sudačkom vijeću na ponovno odlučivanje.

2. DUŽNOSTI I PRAVA SUCA

a) Obnašanje sudačke dužnosti

Članak 55.

Sudac obnaša sudačku dužnost samostalno ili sudjelujući u radu sudskog vijeća.

Članak 56.

Poslovi u sudu raspoređuju se na početku svake kalendarske godine. U sudovima u kojima nisu ustrojani odjeli predmeti se raspoređuju po abecednom redu sudaca tako da svaki sudac dobije iz svakog upisnika po jedan predmet sve dok se svi predmeti ne rasporede sucima vodeći računa o ravnomjernoj podjeli predmeta u tijeku godine. Prilikom rasporeda poslova iz istog upisnika vodit će se računa o vrsti i složenosti predmeta. U

sudovima u kojima su ustanovljeni odjeli predmeti se dodjeljuju u rad po abecednom redu sudaca u odjelu po istom načelu kao u stavku 2. ovoga članka. Na isti način postupa se i sa preostalim predmetima sve dok se svi predmeti ne rasporede u rad vodeći računa o ravnomjernoj podjeli predmeta u tijeku godine. Prvostupanjskim vijećima predmeti se raspoređuju po abecednom redu predsjednika vijeća. Predsjednik drugostupanjskog vijeća predmete dodjeljuje u rad članovima vijeća po abecednom redu.

Članak 57.

Na način propisan u članku 56. ovoga Zakona postupa se i u slučaju raspoređivanja predmeta kada je u pojedinom predmetu sudac izuzet ili ne može pravodobno obaviti radnje u postupku zbog dulje spriječenosti.

b) Dužnosti suca

Članak 58.

Sudac se mora ponašati tako da ne umanjí svoj ugled i ugled sudbene vlasti, te ne dovode u pitanje svoju nepristranost i neovisnost u suđenju i samostalnost sudbene vlasti.

Članak 59.

Sudac je dužan zadržati za sebe sve što je doznao o strankama i njihovim pravima i obvezama i pravnim interesima u okviru obnašanja sudačke dužnosti, te čuvati tajnost svih podataka koje tijekom suđenja nisu bile predmetom javne rasprave.

Članak 60.

Sudac ne smije pripadati nijednoj političkoj stranci niti sudjelovati u njenim aktivnostima.

Članak 61.

- (1) Sudac se ne smije koristiti svojim radom u sudu i ugledom suda za ostvarenje svojih prava.
- (2) Sudac ne smije obavljati odvjetničku ili javnobilježničku službu ili poslove člana upravnog ili nadzornog odbora trgovačkog društva ili druge pravne osobe koja je osnovana radi stjecanja dobiti.
- (3) Sudac ne smije obavljati niti drugu službu ili posao koji bi mogli utjecati na njegovu samostalnost, nepristranost ili neovisnost ili bi se umanjio njegov društveni ugled ili je inače nespojiv s obnašanjem sudačke dužnosti.

Članak 62.

- (1) Sudac je dužan stalno se stručno usavršavati i sudjelovati u programima obrazovanja i usavršavanja.
- (2) Sudac je ovlašten pisati stručne i znanstvene radove, objavljivati sadržaje otpremljenih sudskih odluka, sudjelovati u radu stručnih ili znanstvenih skupova i komisija i u pripremanju nacрта propisa.

Članak 63.

- (1) Sudac je dužan prethodno u pisanom obliku izvijestiti predsjednika suda o svakom poslu kojeg primi osim poslova iz članka 62. ovoga Zakona, a predsjednik suda dužan je o tome izvijestiti predsjednika neposredno višeg suda.
- (2) nespojivosti službe ili posla sa sudačkom dužnosti odlučuje predsjednik suda, za predsjednika suda - predsjednik neposredno višeg suda, a za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske - opća sjednica. Sudac nezadovoljan odlukom kojom se utvrđuje nespojivost službe ili posla sa sudačkom dužnosti može tražiti da o tome odluči ministar nadležan za poslove pravosuđa.

c) Prava suca

Članak 64.

Sudac ima pravo na:

- plaću koja je utvrđena za suca suda u koji je imenovan,
- naknadu umjesto plaće kad je spriječen obnašati sudačku dužnost,
- mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje i prava koja iz toga proizlaze po općim propisima,
- odmore i dopuste koje imaju djelatnici u sudu i godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana,
- pravo na materijalne troškove pod uvjetima utvrđenim zakonom i drugim propisima,
- naknadu za odvojeni život od obitelji, kao i naknadu troškova putovanja u mjesto stanovanja obitelji u vrijeme tjednog odmora i državnih blagdana,
- naknadu za službena putovanja i putne troškove u svezi s obnašanjem sudačke dužnosti,
- stručno usavršavanje i specijalizaciju u okviru sredstava osiguranih za tu namjenu.

d) Upućivanje na rad

Članak 65.

- (1) U slučaju ukidanja ili preustroja suda predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske premjestit će suca na drugi sud istog stupnja.
- (2) Protiv odluke o premještanju sudac ima pravo prigovora općoj sjednici Vrhovnog suda Republike Hrvatske u roku od tri dana.
- (3) Sudac može uz svoj pristanak biti privremeno upućen na rad u drugi sud istog ili nižeg stupnja, na zahtjev predsjednika suda u koji se upućuje.
- (4) Rješenje o privremenom upućivanju na rad u drugi sud donosi predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uz obavijest Državnom sudbenom vijeću.
- (5) vraćanju privremeno upućenog suca u sud u koji je imenovan odlučuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uz obavijest Državnom sudbenom vijeću.

Članak 66.

- (1) Ako sudac bude imenovan za ministra pravosuđa, ili za zamjenika ministra pravosuđa, ili za drugog dužnosnika u Ministarstvu pravosuđa, sudačka dužnost mu miruje dok obnaša dužnost na koju je imenovan u izvršnoj vlasti.
- (2) Sudac uz svoj pristanak, može biti raspoređen i na druge poslove u Ministarstvu pravosuđa, ali ne dulje od dvije godine, za koje vrijeme mu sudačka dužnost miruje.
- (3) U slučaju stavka 1. i 2. ovoga članka sudac ima pravo na plaću, koja je za njega povoljnija.
- (4) Odluku o rasporedu suca prema stavku 2. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa uz suglasnost predsjednika suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost.

e) Odgovornost za štetu

Članak 67.

Republika Hrvatska odgovara za štetu koju u obnašanju sudačke dužnosti nanese sudac građaninu ili pravnoj osobi, svojim nezakonitim ili nepravilnim radom. Republika Hrvatska može od suca zatražiti naknadu isplaćene svote samo kad je sudac štetu učinio namjerno ili iz krajnje nepažnje. Zahtjev za naknadu štete iz stavka 2. ovoga članka zastarijeva za šest mjeseci od dana isplate naknade oštećeniku.

f) Prestanak sudačke dužnosti

Članak 67.a

- (1) Sucu prestaje sudačka dužnost ako ga u skladu s Ustavom i zakonom te dužnosti razriješi Državno sudbeno vijeće.
- (2) Sucu prestaje sudačka dužnost po sili zakona u sudu u koji je imenovan:
 - smrću,
 - (ukinuto),
 - danom stupanja na službu u drugom sudu, odnosno pravosudnom ili državnom tijelu.
- (3) Rješenje kojim se utvrđuje nastupanje okolnosti iz stavka 2. ovoga članka donosi predsjednik suda u kojem je sudac obnašao dužnost i dostavlja ga Državnom sudbenom vijeću i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

3. SUCI POROTNICI

Članak 68.

Za suca porotnika može biti imenovan punoljetni hrvatski državljanin dostojan obnašanja dužnosti suca porotnika. Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na suce, shodno se primjenjuju i na suce porotnike, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 69.

Suci porotnici imenuju se na četiri godine i po isteku toga roka mogu biti ponovno imenovani.

Članak 70.

Suce porotnike općinskih, trgovačkih i županijskih sudova imenuje županijska skupština, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba na prijedlog općinskog, odnosno gradskog vijeća, sindikata, udruženja poslodavaca i gospodarske komore. Suce porotnike ostalih sudova imenuje Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske, na

prijedlog ministra pravosuđa, tako da se osigura zastupljenost svih županija. Prije imenovanja sudaca porotnika mora se pribaviti mišljenje predsjednika odgovarajućeg suda o predloženim kandidatima.

Članak 71.

Prije stupanja na dužnost porotnik daje prisegu. Prisega glasi: «Prisežem svojom čašću da ću se u obnašanju dužnosti suca porotnika pridržavati Ustava i zakona Republike Hrvatske i da ću dužnost suca porotnika obnašati savjesno i nepristrano.» Suci porotnici općinskih, trgovačkih i županijskih sudova prisegu daju pred predsjednikom županijske skupštine, odnosno Gradske skupštine Grada Zagreba, a suci porotnici ostalih sudova prisegu daju pred predsjednikom Zastupničkog doma Sabora Republike Hrvatske ili zastupnikom tog Doma kojeg predsjednik ovlasti.

Članak 72.

Kad je protiv suca porotnika pokrenut kazneni postupak ili pokrenut postupak za njegovo razrješenje od porotničke dužnosti, predsjednik suda neće pozivati suca porotnika da obavlja dužnost dok se ovi postupci pravomoćno ne dovrše.

Članak 73.

Sucima porotnicima za obnašanja sudačke dužnosti pripada naknada nastalih troškova, naknada za neostvarenu plaću ili zaradu i nagrada. Uvjete, visinu naknada i nagrade iz stavka 1. ovoga članka određuje pravilnikom ministar nadležan za poslove pravosuđa.

VIa. PREDsjedNIK SUDA

Članak 73.a

- (1) Predsjednik suda je sudac koji uz tu dužnost obavlja i poslove sudske uprave.
- (2) U sudovima s više od 20 sudaca predsjednik suda može obavljati samo poslove sudske uprave.
- (3) Predsjednika suda imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa između kandidata koje predloži sudačko vijeće.
- (4) Predsjednik suda imenuje se na četiri godine, nakon čega može biti ponovno imenovan.
- (5) Predsjednik suda koji nije ponovno imenovan nastavlja obnašati sudačku dužnost u sudu u kome je imenovan za suca.

Članak 73.b

Postupak za imenovanje predsjednika suda pokreće ministar nadležan za poslove pravosuđa ili sudačko vijeće najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata predsjednika suda, odnosno najkasnije 30 dana nakon prestanka dužnosti predsjednika suda iz drugih zakonom određenih razloga.

Članak 73.c

- (1) Ministar nadležan za poslove pravosuđa objavljuje oglas u «Narodnim novinama» i jednim dnevnim novinama i poziva na podnošenje prijave za slobodno mjesto predsjednika suda u roku od 30 dana.
- (2) Kandidat može biti sudac koji ispunjava uvjete za suca tog suda.
- (3) Ukinut.
- (4) Predsjednik sudačkog vijeća zatražit će od ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa ocjene obnašanja sudačke dužnosti i druge podatke iz evidencije sudaca, koji su nužni za utvrđivanje stručne sposobnosti kandidata za obavljanje dužnosti predsjednika suda.
- (5) Predsjednik sudačkog vijeća može o kandidatu zatražiti i mišljenje drugoga sudačkog vijeća.

Članak 73.d

- (1) Na temelju podataka i mišljenja iz članka 73.c ovoga Zakona sudačko vijeće utvrđuje kandidate koji ispunjavaju uvjete za predsjednika suda i predlaže ministru nadležnom za poslove pravosuđa da jednog od njih imenuje za predsjednika suda.
- (2) Prijedlog sudačkog vijeća mora biti obrazložen za svakog kandidata i sadržavati ocjenu obnašanja sudačke dužnosti iz članka 54. ovoga Zakona.

Članak 73.e

- (1) Ministar nadležan za poslove pravosuđa dužan je donijeti odluku o imenovanju u roku od 30 dana nakon primitka prijedloga.
- (2) Ako se na oglas ne javi niti jedan kandidat ili ministar ne imenuje za predsjednika suda ni jednog od kandidata koje je utvrdilo sudačko vijeće, ponavlja se postupak iz članka 73.c ovoga Zakona.

(3) U ponovljenom postupku ministar nadležan za poslove pravosuđa će o predloženim kandidatima za predsjednika suda zatražiti mišljenje opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(4) Ako mišljenje iz prethodnog stavka bude pozitivno za jednog ili više kandidata, ministar nadležan za poslove pravosuđa dužan je između pozitivno ocijenjenih kandidata koje je predložilo sudačko vijeće, imenovati predsjednika suda.

Članak 73.f

Zamjenika predsjednika određuje predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova uz prethodno pribavljanje mišljenja sudačkog vijeća.

Članak 73.g

(1) Sudac će biti razriješen dužnosti predsjednika suda kada se u postupku nadzora nad obavljanjem poslova sudske uprave utvrdi:

1. da predsjednik suda poslove sudske uprave ne obavlja u skladu s propisima ili ih ne obavlja pravodobno,
2. da propuštanjem nadzora ili neposredno krši propise o dodjeljivanju predmeta u rad,
3. da je kršenjem propisa ili na drugi način povrijedio načelo neovisnosti suca u suđenju,
4. da nije podnosio zahtjeve za pokretanje postupka zbog počinjenog stegovnog djela u zakonom predviđenim slučajevima.

(2) Predsjednik suda može i sam zatražiti razrješenje od dužnosti predsjednika suda.

(3) Razrješenje predsjednika suda iz razloga iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne utječe na prava i dužnosti koja razriješeni predsjednik ima kao sudac.

Članak 73.h

(1) Kada u vršenju prava nadzora viši sud utvrdi nezakonitost i nepravilnost u obavljanju poslova sudske uprave dužan je o tome izvijestiti ministra nadležnog za poslove pravosuđa, s prijedlogom potrebnih mjera za zakonito i pravilno obavljanje poslova sudske uprave.

(2) Na jednak način postupa i tijelo ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa koje vrši nadzor nad obavljanjem poslova sudske uprave.

(3) Predsjednik suda ima pravo podnijeti prigovor na izvješće o obavljenom nadzoru i može zahtijevati ponavljanje uvida u rad sudske uprave od Vrhovnog suda Republike Hrvatske, koji je dužan sačiniti pisano izvješće o obavljenom nadzoru.

Članak 73.i

(1) Ako na temelju izvješća o obavljenom nadzoru, a nakon pisanog izjašnjenja predsjednika suda i pribavljenog mišljenja sudačkog vijeća proizlazi da nezakonitosti i nepravilnosti u obavljanju poslova sudske uprave štete redovnom i pravilnom obavljanju poslova i funkcioniranju suda, ministar nadležan za poslove pravosuđa razriješi će predsjednika suda, koji ostaje obnašati dužnost suca.

(2) Rješenje ministra o razrješenju predsjednika suda mora biti pisano i obrazloženo.

Članak 73.j

(1) Ako predsjednik suda prestane obnašati svoju dužnost prije isteka mandata iz bilo kojega razloga, ministar nadležan za poslove pravosuđa ovlastit će suca istog ili drugog suda da, za vrijeme koje ne može biti dulje od šest mjeseci, obavlja poslove sudske uprave, dok novi predsjednik ne bude imenovan.

(2) U sudovima u osnivanju ministar nadležan za poslove pravosuđa ovlastit će suca istog ili drugog suda da za vrijeme najduže do početka rada suda obavlja poslove sudske uprave.

VII. SUDSKI SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI

Članak 74.

Broj sudskih službenika i namještenika za obavljanje stručnih, uredskih i tehničkih poslova utvrđuje predsjednik suda uz prethodnu suglasnost ministra pravosuđa. Zasnivanje i prestanak radnog odnosa djelatnika u sudu, plaće i ostala prava, obveze i odgovornosti iz rada uređuju se propisima o državnim službenicima i namještenicima i općim propisima o radnim odnosima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Propise o školskoj spremi, trajanju i obavljanju vježbenike prakse, uvjetima za polaganje stručnog ispita, program i način polaganja tog ispita te druga pitanja s tim u svezi uređuju se posebnim propisom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

1. TAJNIK SUDA

Članak 75.

- (1) Sud sa više od 15 sudaca ima tajnika. Tajnik suda pomaže predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave. Za tajnika suda može biti imenovana osoba koja ima završen pravni fakultet.
- (2) Za tajnika Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske i Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja ima završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva nakon položenoga pravosudnog ispita.
- (3) Za tajnika Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete za višeg sudskog savjetnika.

2. SUDSKI SAVJETNICI

Članak 76.

- (1) Sud može imati sudske savjetnike i više sudske savjetnike.
- (2) Sudski savjetnici pomažu sucu u radu, izrađuju nacрте sudskih odluka, primaju na zapisnik tužbe, prijedloge i druge podneske, izjave stranaka te obavljaju samostalno ili pod nadzorom, odnosno po uputama suca druge stručne poslove određene zakonom ili sudskim poslovníkom.
- (3) Za sudskog savjetnika može se imenovati osoba koja ima završen pravni fakultet i položen pravosudni ispit.
- (4) Sudski savjetnik u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske može biti osoba koja ispunjava uvjete propisane za višega sudskog savjetnika.
- (5) Sudski savjetnik u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske može biti osoba koja ispunjava uvjete propisane za suca županijskog suda.
- (6) Za višeg sudskog savjetnika može biti imenovana osoba koja je radila kao sudac, državni odvjetnik ili zamjenik državnog odvjetnika, odvjetnik ili javni bilježnik, odnosno koja je radila kao sudski savjetnik najmanje pet godina.

3. STRUČNI SURADNICI

Članak 77.

Sud može imati službenike drugih struka s višom ili visokom školskom spremom i propisanim radnim iskustvom defektološkog, sociološkog, pedagoškog, ekonomskog, knjigovodstveno - financijskog i drugog odgovarajućeg obrazovanja. Stručni suradnici iz stavka 1. ovoga članka kao stručni pomoćnici pomažu sucu u radu u stvarima u kojima su potrebna stručna znanja, a mogu i samostalno obavljati poslove kad je to određeno zakonom ili drugim propisom.

4. SUDAČKI VJEŽBENICI

Članak 78.

Broj sudačkih vježbenika utvrđuje predsjednik suda po prethodnoj suglasnosti ministra pravosuđa. Za utvrđeni broj sudačkih vježbenika osigurat će se novac u Državnom proračunu Republike Hrvatske. Uvjeti za primanje sudačkih vježbenika, trajanje i način obavljanja vježbeničke prakse kao i uvjeti za polaganje pravosudnog ispita, program i način polaganja tog ispita te druga pitanja s tim u svezi uređuju se zakonom.

5. ZAŠTITA OSOBA, IMOVINE I OBJEKATA SUDOVA

Članak 79.

- (1) Zaštita i osiguranje osoba, imovine i objekata suda te održavanje reda u sudu obavlja pravosudna policija.
- (2) Pripadnici pravosudne policije obavljaju poslove iz stavka 1. tjelesnom i tehničkom zaštitom.
- (3) Tjelesna zaštita je neposredno čuvanje i osiguravanje osoba i imovine izravnim poduzimanjem mjera sigurnosti i sredstava prisile.
- (4) Tehnička zaštita obavlja se tehničkim sredstvima i napravama radi sprječavanja protupravnih radnji usmjerenih prema osobama, objektu i imovini iz stavka 1. ovoga članka i sprječavanja unošenja oružja, oruđa, eksplozivnih naprava i drugih opasnih stvari ili stvari ili otuđenja imovine.

Članak 79.a

- (1) Za vrijeme dužnosti u sudu pravosudni policajac ovlašten je:
 - utvrditi identitet osoba koje ulaze i izlaze iz suda,
 - zabraniti neovlaštenim osobama ulaz u sud,

- oduzeti oružje i opasno oruđe osobama koje ulaze u sud. Ovo se ne odnosi na čuvara okrivljenika i ovlaštenu osobu Ministarstva unutarnjih poslova kada obavljaju poslove prisilnog dovođenja,
 - zadržati osobu koja je u sudu zatečena u počinjenju kaznenog djela. Zadržanu osobu pravosudni policajac mora odmah predati policiji,
 - udaljiti iz suda osobe koje ometaju rad suda ili se ponašaju suprotno odredbama kućnog reda.
- (2) Pravosudni policajac, uz prethodno upozorenje, može primijeniti silu koja je primjerena potrebama da izvrši ovlaštenja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 79.b

- (1) Služba zaštite osniva se kao posebna organizacijska jedinica u ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.
- (2) Opseg poslova službe zaštite, uvjete za obavljanje službe, ovlasti djelatnika službe, oprema, odora, izgled službene iskaznice, kriterije o potrebnim tehničkim sredstvima zaštite i potrebnom broju pripadnika zaštite u svakom sudu utvrđuje se posebnim pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 79.c

U obavljanju poslova neposredne zaštite pravosudni policajac dužan je izvršavati naloge predsjednika suda.

6. ODGOVORNOST SUDSKIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Članak 80.

- (1) Za disciplinska djela koja izvrši sudski službenik ili namještenik postupak pokreće, vodi i izriče kazne predsjednik suda.
- (2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa ovlašten je donijeti rješenje o udaljenju službenika ili namještenika iz službe i podnijeti zahtjev za pokretanje postupka zbog teške povrede službene dužnosti.
- (3) žalbi protiv odluke predsjednika suda iz stavka 1. ovoga članka odlučuje predsjednik neposredno višeg suda, a u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske - opća sjednica.
- (4) U disciplinskom postupku shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje kazneni postupak.

Članak 81.

Na službenike i namještenike u sudovima u odnosu na disciplinsku i materijalnu odgovornost primjenjuju se propisi koji važe za službenike i namještenike u državnoj upravi, ako zakonom nije drukčije određeno.

VIII. STALNI SUDSKI TUMAČI, VJEŠTACI I PROCJENITELJI

1. STALNI SUDSKI TUMAČI

Članak 82.

Stalni sudski tumači prevode na zahtjev suda, državnog tijela, pravne osobe ili građanina izgovoreni ili pisani tekst sa jezika u javnoj uporabi na strani jezik, sa stranog jezika na jezik u javnoj uporabi ili sa stranog jezika na drugi strani jezik. Za stalnog sudskog tumača može se imenovati osoba koja ima završen fakultet, vlada odgovarajućim stranim jezikom i jezikom u službenoj uporabi te ima zadovoljavajući stupanj općeg i pravnog znanja. Stalne sudske tumače imenuje i razrješava predsjednik županijskog, odnosno trgovačkog suda. Stalni sudski tumači imenuju se na vrijeme od četiri godine, a nakon isteka tog vremena mogu biti ponovno imenovani. Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje sudskim tumačem odbija podnositelj ima pravo žalbe Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dostave odluke. Ministar pravosuđa propisat će način na koji će se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za stalnoga sudskog tumača, njihova prava i dužnosti, te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad. Županijski, odnosno trgovački sud vodi popis stalnih sudskih tumača imenovanih za njegovo područje. Popis stalnih sudskih tumača za sve sudove objavljuje prema potrebi Ministarstvo pravosuđa u «Narodnim novinama».

2. STALNI SUDSKI VJEŠTACI

Članak 83.

Stalni sudski vještaci pružaju sudu uslugu stručnog znanja kojim sud ne raspolaže kad je to za utvrđenje ili razjašnjenje pravno odlučnih činjenica potrebno.

Članak 84.

Sudsko vještačenje obavljaju pravne ili fizičke osobe. Za obavljanje sudskog vještačenja fizičke osobe moraju imati najmanje završenu srednju školsku spremu odgovarajuće struke, a pravne osobe mogu obavljati sudsko

vještačenje samo u okviru svoje registrirane djelatnosti pod uvjetom da to obavljaju njihovi djelatnici koji ispunjavaju uvjete kao i fizičke osobe. Ministar nadležan za poslove pravosuđa propisat će način na koji će se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za obavljanje poslova stalnoga sudskog vještaka, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

Članak 85.

Stalne sudske vještake - fizičke osobe i stalne sudske vještake u pravnim osobama imenuje i razrješava predsjednik županijskog ili trgovačkog suda za svoje područje. Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje sudskim vještakom odbija podnositelj ima pravo žalbe Ministarstvu u roku od 15 dana od dostave odluke. Stalni sudski vještaci postavljaju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani.

Članak 86.

Popis pravnih osoba koje obavljaju sudsko vještačenje i stalnih sudskih vještaka za sve sudove objavljuje prema potrebi Ministarstvo pravosuđa u «Narodnim novinama».

3. STALNI SUDSKI PROCJENITELJI

Članak 87.

Stalni sudski procjenitelji obavljaju na zahtjev suda procjenu poljoprivrednog i šumskog zemljišta, stambenih i poslovnih zgrada i drugih nekretnina, te procjenu pokretnina. Za stalnog sudskog procjenitelja može se imenovati osoba koja ima završenu srednju stručnu školu, koja ima ili je imala dozvolu za obavljanje obrtničke djelatnosti ili koja se isključivo bavi ili se je bavila poljoprivredom, odnosno šumarstvom. Stalne sudske procjenitelje imenuje i razrješava predsjednik općinskog, trgovačkog ili županijskog suda. Stalni sudski procjenitelji imenuju se na vrijeme od četiri godine i nakon proteka toga vremena mogu biti ponovno imenovani. Ministar nadležan za poslove pravosuđa propisuje način na koji će se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za sudskog procjenitelja, njihova prava i dužnosti, te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

IX. ČUVANJE SLUŽBENE TAJNE

Članak 88.

Suci, suci porotnici, tajnici, sudski i viši sudski savjetnici, stručni suradnici, sudački vježbenici, službenici, namještenici i vježbenici u sudu, sudski tumači, vještaci i procjenitelji dužni su čuvati službenu tajnu, bez obzira na način na koji su je doznali. Pod službenom tajnom podrazumijeva se posebno: - sve ono što je kao službena tajna određeno zakonom ili drugim propisom, - sve ono što je kao službena tajna odnosno poslovna tajna određeno općim aktom pravne osobe, drugog tijela, organizacije ili institucije, - podaci i isprave posebno označene kao službena odnosno poslovna tajna od strane državnih tijela ili pravnih osoba, drugih tijela, organizacije ili institucije, - podaci i isprave koje su predsjednik suda ili ovlašteni službenik suda označili kao službenu tajnu.

Članak 89.

Obveza čuvanja službene tajne traje i nakon prestanka rada u sudu. Predsjednik suda može suca, sudskog službenika ili namještenika osloboditi obveze čuvanja službene tajne, ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi. Za predsjednika suda odluku o tome donosi predsjednik neposredno višeg suda, a za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske opća sjednica toga suda.

Članak 90.

Priopćenja za javnost putem sredstava javnog informiranja u svezi s postupkom u konkretnom predmetu kao i s radom suda daje predsjednik suda ili sudac kojeg on na to ovlasti.

Članak 91.

(1) Sudac, sudski službenik ili namještenik ne smije neovlaštenim osobama dati podatke o osobnim, obiteljskim i imovinskim prilikama fizičkih osoba, odnosno imovinskim prilikama pravnih osoba za koje je saznao tijekom suđenja.

(2) Uvid u sudske spise dozvoljava sudac ili druga osoba određena godišnjim rasporedom poslova i to osobama koje na to imaju pravo po zakonu ili sudskom poslovniku.

X. SREDSTVA ZA RAD SUDOVA

1. OSIGURANJE SREDSTAVA

Članak 92.

- (1) Sredstva za rad sudova osiguravaju se Državnim proračunom Republike Hrvatske.
- (2) Sredstva za rad sudova obuhvaćaju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti (sredstva za plaće sudaca, sudskih službenika i namještenika, sredstva za materijalne rashode, sredstva za amortizaciju stvari, opreme i zgrada) i sredstva za posebne namjene.
- (3) Sredstva iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se u visini koja će osigurati redovito obavljanje svih poslova u sudu uz prethodno pribavljeno mišljenje opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 93.

Visina sredstava za rad sudova utvrđuje se na temelju prijedloga predsjednika suda za osiguranje sredstava. Prijedlog za osiguranje sredstava suda sadrži procjenu opsega redovitih ili povremenih poslova, potreban broj sudaca i sudskih službenika i namještenika, te ostale pokazatelje koji su značajni za utvrđivanje prijedloga sredstava.

Članak 94.

Istražni suci koji isključivo obavljaju poslove istrage imaju pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem za svakih 12 mjeseci rada 15 mjeseci staža osiguranja

2. SREDSTVA ZA POSEBNE NAMJENE

Članak 95.

Sredstva za posebne namjene jesu:

1. sredstva za rad vježbenika.
2. sredstva za stručno usavršavanje sudaca, sudskih službenika i namještenika,
3. sredstva za namjenske troškove koja obuhvaćaju
 - naknade i nagradu sucima porotnicima,
 - troškove sudskih postupaka koji se po zakonu isplaćuju iz sredstava suda,
 - troškove prisilne naplate novčanih kazni i troškova kaznenog postupka,
 - troškove dostavljanja sudskih pismena putem pošte,
 - troškove paušalne naknade za izlaske sudaca, službenika ili namještenika na mjesto događaja.
 - naknade za obavljanje poslova prethodnog kaznenog postupka,
 - ostale troškove u svezi s obavljanjem sudbene vlasti. Uvjete i iznos paušalne naknade za izlaske sudaca, sudskih službenika i namještenika na očevid, kao i naknade za obavljanje poslova prethodnog kaznenog postupka propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

a) Investicije

Članak 96.

Republika Hrvatska osigurava posebna sredstva za tehničku opremu i radni prostor prema standardima za sudove.

b) Financijsko i materijalno poslovanje

Članak 97.

Financijsko i materijalno poslovanje sudova obavlja se na način koji važi za tijela državne uprave, a financijsko i materijalno poslovanje sa strankama na način određen propisom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. Na osiguranje sredstava za rad sudova primjenjuju se propisi koji se odnose na osiguranje sredstava za rad državnih tijela.

c) Sudski polog

Članak 98.

Kad korisnik sudskog pologa ne preuzme sudski polog u roku od dvije godine po pravomoćnosti rješenja kojim se određuje izdavanje pologa i korisnik poziva na preuzimanje, sud rješenjem utvrđuje prestanak prava korisnika na izručenje pologa i polog prenosi u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 99.

Do donošenja zakona o izvanparničnom postupku i zemljišnoknjižnom postupku, sve predmete rješavat će u prvom stupnju sudac pojedinac. Protiv odluka suda drugog stupnja u izvanparničnim i zemljišnoknjižnim stvarima nije dopuštena revizija ako zakonom nije drukčije određeno.

Članak 100.

(1) Imenovanje predsjednika sudova ili sudaca, izabranih po dosadašnjim propisima, u sudove iz članka 13. ovoga Zakona obaviti će se u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu zakona kojim će se odrediti područja i sjedišta sudova.

(2) Suci imenovani po dosadašnjim propisima nastavljaju radom i to: suci općinskih sudova kao suci općinskih sudova, suci okružnih privrednih sudova kao suci trgovačkih sudova, suci okružnih sudova kao suci županijskih sudova, suci Privrednog suda Hrvatske kao suci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, a suci Upravnog suda Republike Hrvatske i Vrhovnog suda Republike Hrvatske kao suci u tim sudovima.

(3) Danom prestanka sudačke dužnosti sucu prestaje radni odnos ako ovim Zakonom nije drukčije određeno (članak 101. i 102.).

(4) Rješenje kojim se utvrđuje prestanak radnog odnosa donosi predsjednik suda.

Članak 101.

(1) Sucu, koji ne bude ponovo imenovan po odredbama ovoga Zakona sudačka dužnost prestaje danom donošenja odluke Državnoga sudbenog vijeća o imenovanju sudaca odgovarajućeg suda, ako je podnio prijavu za imenovanje. Istoga dana sudačka dužnost prestaje i sucu koji nije podnio prijavu na oglas o slobodnim sudačkim mjestima u sudu u kojem je bio sudac po dosadašnjim propisima.

(2) Sucu iz stavka 1. ovoga članka, isplaćivat će se za vrijeme od šest mjeseci po prestanku sudačke dužnosti, ako u tom roku ne započne s radom na drugom radnom mjestu ili ne ispuni mirovinski staž za punu mirovinu, plaća i druga primanja koja pripadaju sucima toga, odnosno odgovarajućega suda.

Članak 102.

(1) Sudac koji ne bude ponovno imenovan, a od dana prestanka sudačke dužnosti nedostaje mu najviše 24 mjeseca staža osiguranja za stjecanje prava na punu starosnu mirovinu ima za to vrijeme pravo na plaću i druga primanja koja bi mu pripadala da mu sudačka dužnost nije prestala, ako ne započne s radom na drugom radnom mjestu, ne ostvari pravo na punu starosnu mirovinu ili mu se ne otkupi nedostajući mirovinski staž za punu starosnu mirovinu.

(2) Za vrijeme iz stavka 1. ovoga članka sudac koji nije ponovno imenovan obavljat će, po pozivu predsjednika suda, poslove višeg sudskog savjetnika u sudu u kojem je obnašao sudačku dužnost.

(3) Sudac iz stavka 2. ovoga članka koji odbije obavljati poslove višeg sudskog savjetnika u sudu ili te poslove obavlja nesvjesno nema pravo na plaću i druga primanja u trajanju iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Sucu iz članka 101. stavka 2. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka priznaje se u radni staž vrijeme za koje je ostvario pravo na plaću i druga primanja po prestanku sudačke dužnosti.

Članak 103.

Brisan.

Članak 104.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa ovlašćuje se da donese propis o postupanju s pritvorenim osobama (kućni red) i potanje upute za provođenje ovoga Zakona.

Članak 105.

Do donošenja sudskog poslovnika prema odredbama ovoga Zakona primjenjivat će se postojeći sudski poslovnik, ako nije u suprotnosti s ovim Zakonom. Do donošenja propisa koje po odredbama ovoga Zakona donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa, primjenjivat će se postojeći propisi, ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom. Propise za čije je donošenje ovlašten po odredbama ovoga Zakona ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 106.

Danom početka primjene ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o redovnim sudovima («Narodne novine», br. 5/77, 17/87, 27/88, 16/90, 41/90, i 14/91).

Članak 107.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama».